

FREDESBORG
KOMMUNE

Klassedannelse

Princip for klassedannelse Nivå Skole

Klassedannelse er en vigtig forudsætning for trivsel og læring

Princip for klassedannelse

Formål

Klassen er ifølge Folkeskoleloven den grundlæggende enhed i folkeskolen. Det tilstræbes, at den enkelte klasse kan bevares samlet i hele skoleforløbet. Klasser kan dog ombrydes, hvis det skønnes nødvendigt af pædagogiske, økonomiske, sociale eller andre årsager. Formålet med princippet er at understøtte dannelse af bæredygtige klasser med høj trivsel og et stærkt læringsmiljø.

Mål

Princippet skal understøtte den praktiske opgave med at danne klasser ved skolestart. Alle parter skal kende til grundlaget for skolens fordeling af elever og formålet med klassedannelsen.

Princippet skal også guide senere ændringer i klassedannelse pga. ændret elevtal eller andre årsager, så parterne i processen oplever mest mulig gennemsigtighed og tryghed.

Lovgivning og Rammer

Folkeskolelovens § 17. stk. 1 bestemmer, at elevtallet i grundskolens klasser ved skoleårets begyndelse normalt ikke må overstige 28. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde tillade et højere elevtal i grundskolens klasser dog ikke over 30.

Antallet af børnehaveklasser ved skolestart

Kommunalbestyrelsen i Fredensborg bestemmer antallet af børnehaveklasser ved den enkelte skole. På Nivå Skole oprettes det nødvendige antal børnehaveklasser for distriktsbørn, som bliver tilmeldt skolen.

Det frie skolevalg

Forældre kan vælge en anden folkeskole end distriktskolen. Ønskerne kan være udslagsgivende for antal oprettede klasser ved skolestart. Skoleafdelingen har det uddelegerede ansvar for at bestemme om ønsker om en anden skole end distriktsskole kan imødekommes. Der tages hensyn til elevtal, afstand og søskende på skolen.

Tilflyttere

Elever skal tilbydes plads, hvis de flytter til skoledistriktet. Hvis elevtallet på en årgang vokser til mere end loftet, kan det få betydning for antallet af klasser. Nye klasser skal normalt oprettes senest til næstkommende skoleår.

Plads til elever fra udenfor distriktet

Kommunalbestyrelsen har bestemt, at skoler kan afvise elever, som bor udenfor skoledistriktet, når elevtallet på årgangen overstiger 24 i gennemsnit.

Skolen kan lukke en årgang af pædagogiske årsager i en begrænset periode for nye elever udenfor distriktet. Skolebestyrelsen og skoleafdelingen orienteres om lukningen, og den skal fremgå af skolens hjemmeside.

Mindre klasser for de yngste elever

Ny lovgivning er vedtaget i 2024, som sænker loftet til 26 for børnehaveklassen. Det lave loft for klassestørrelse vil blive rullet op hvert år, indtil den gælder for 0. – 2. klasse i 2026. Det lokale loft for at afvise elever udenfor distriktet bliver 22 for disse årgange.

Grundlag for klassedannelse

Klassedannelse har som mål at skabe velfungerende og bæredygtige klasser, hvor elevernes styrker og udfordringer er ligeligt delt. Trivsel skal være høj og læringsmiljøet skal understøtte, at alle elever bliver så dygtige, som de kan.

Klasser sammensættes ud fra følgende faktorer:

- Jævne klassestørrelser
- Jævn fordeling af drenge og piger
- Jævn fordeling af flersprogede elever
- Elevernes venskaber og sociale relationer
- Forældrenes ønske om at samle/dele tvillinger
- Sociale, faglige og pædagogiske overvejelser

Information indhentes fra alle relevante parter omkring eleven – eleven selv, forældre, og personalet. Vi arbejder ud fra et positivt syn på barnet, og ønsker flere perspektiver på det enkelte barns styrker og udfordringer for at kunne sammensætte de bedste klasser.

Skolebestyrelsens ansvar

Skolebestyrelsen orienteres hvert år om status for indskrivning fx antal distriktsbørn, antal tilmeldte elever og forventet antal klasser.

Skolebestyrelsen holdes løbende orienteret om elevtal, trivsel og vigtige sociale og pædagogiske opmærksomheder på alle årgangene.

Overvejelser om ændringer rejses og drøftes i skolebestyrelsen så tidlig som muligt fx opdeling eller sammenlægning pga. ændret elevtal, eller ny klassedannelse pga. pædagogiske årsager.

Ledelsens ansvar

Ledelsen orienterer skolebestyrelsen om vigtig information i forhold til klassedannelse – fx lovgivning, økonomi, elevtal og trivsel.

Ledelsen har ansvaret for at træffe beslutninger om klassedannelse efter drøftelse i skolebestyrelsen og med personalet.

Ledelsen har ansvaret for at træffe beslutninger om processer og informere forældre og personale. Personalet inddrages i overvejelser om kommunikation og processer, ligesom det drøftes i skolebestyrelsen.

Forældrene skal orienteres så hurtigt som muligt om beslutninger. Forældrene orienteres og inddrages i processer fx via breve, forældremøder og samtaler.

Forældrenes ansvar

Forældrene har stor betydning for eget barns og klassens trivsel, ved at støtte eget barn i forandringen og bakke op om de nye fællesskaber.

Forældrene skal samarbejde med skolens personale om eget barns og klassens trivsel. Forældre tager kontakt til skolens personale, når de har bekymringer eller spørgsmål til klassedannelse.

Kontaktforældre vælges i alle nye klasser og hurtigst muligt efter ændringer. Kontaktforældre er et vigtigt bindeled mellem forældregruppen og skolen.

Personalets ansvar

Det er personalets og forældrenes ansvar at hjælpe eleverne få en god start i skole og den nye klasse, og de voksne skal understøtte et godt undervisningsmiljø.

Personalet skal samarbejde med forældrene om barnets og klassens trivsel, særligt i forbindelse med skolestart og ved ny klassedannelse.

Eleverne skal hjælpes til at være gode kammerater og indgå positivt og aktivt i de nye fællesskaber.

Eleverne orienteres om ændringer, nyt personale og nye kammerater, så de er forberedt og kan stille spørgsmål.

Elevernes ansvar

Senere i skoleforløbet kan der komme nye kammerater til klassen. Eleverne vil også møde flere nye lærere og pædagoger i skoleforløbet.

Eleverne skal byde nye kammerater velkommen og hjælpe dem få en god start i fællesskabet.

Eleverne skal hjælpes til at tage medansvar for et godt undervisningsmiljø i klassen.

PRINCIPPET BYGGER PÅ NIVÅ SKOLES VÆRDIER: RESPEKT, ANSVAR OG OMSORG.

- Respekt – skolen har respekt for betydningen af klassedannelse og laver et grundigt arbejde.
- Respekt – klassedannelse indebærer, at forskellige børn og forældre bliver bragt sammen i et nyt fællesskab. Det forudsætter respekt for hinandens forskellighed.
- Ansvar – alle har et medansvar for at bakke op om fællesskabet i nye klasser.
- Omsorg – vi drager omsorg for det enkelte barn, når vi danner nye klasser.

Klassedannelse ved skolestart

Den gode start

Skolestart er en vigtig overgang i barnets liv. Klassens sammensætning er en af flere faktorer, der har stor betydning for den gode skolestart, trivsel og læring i resten af skoleforløbet.

Skolens ledelse og personale bestræber sig på at sammensætte og arbejde for velfungerende og bæredygtige klasser. Trivsel skal være høj og læringsmiljøet skal understøtte, at alle elever bliver så dygtige, som de kan.

Skolens samarbejde med børnehaverne

Skolen har et tæt samarbejde med skoledistriktets børnehaver. Der holdes samarbejds- og planlægningsmøder med børnehaverne for at aftale årets aktiviteter og evaluere processer.

Skolens ledelse og SFO besøger børnehaverne og holder informationsmøder i efteråret for at fortælle kommende forældre om Nivå Skole, indskrivning, skolestart og processen med klassedannelse.

Kommende skolebørn besøger skolen i perioden op til skolestart for at lære stedet og personalet at kende. Programmet planlægges og evalueres årligt.

Overlevering fra børnehaverne

Skolen modtager overleveringspapirer med skriftlig information om alle børn. Personalet fra børnehaven og forældrene bidrager med beskrivelser og opmærksomheder for det enkelte barn.

Der holdes møder med børnehaven og forældrene, når der er behov for at drøfte særlige forhold for at sikre en god start i skolen.

Klassesammensætning

Klasser sammensættes på baggrund af indskrivningspapirer og information fra møderne. Skolens ledelse og SFO-ledelsen har ansvaret for at sammensætte klasser i samarbejde med personalet ud fra skolens grundlag for klassedannelse.

Forældrenes ønsker

Barnets stemme og forældrenes ønsker er vigtige faktorer i klassesammensætning. Vi ser det som meget positivt, at forældre gør opmærksom på gode venskaber fra børnehaven. Børnehaverne gør oftest også opmærksom på gode relationer.

Man kan forvente at komme i klasse sammen med nogle børn fra ens børnehaven, men ikke hele børnegruppen eller alle piger/drenge. Alle børn er i udvikling, relationer ændrer sig og nye venskaber opstår.

Skolen kan ikke love bestemte personale eller klasser, men forældre er velkomne til at gøre opmærksom på

gode relationer og samarbejder med personalet fra tidligere fx ældre søskende.

Skolens ledelse har ansvaret for at balancere forældrenes ønsker med fælles hensyn, for at sammensætte fællesskaber med høj trivsel og lige muligheder ud fra skolens grundlag for klassesammensætning.

Særligt om tvillinger

Skolen tager hensyn til forældrenes ønsker om placering af tvillinger i samme eller forskellige klasser. De samme hensyn kan være relevant for bonussøskende.

Information til forældre

Skolens ledelse og SFO-ledelsen har ansvaret for at informere forældrene om klasseplacering tidligst muligt i samarbejde med skolens kontor.

Det sker skriftligt med et brev, som også indeholder information om skolestart, vigtige praktiske oplysninger og datoer.

Velkomstmøder og samtaler

Formen og datoer for velkomstmøder og samtaler planlægges og evalueres årligt.

- Forældrene inviteres til et fælles velkomstmøde på skolen, hvor skolen og SFO fortæller mere om skolestart, og forældrene kan se lokalerne og stille spørgsmål.
- Forældrene inviteres til individuelle samtaler med personalet fra barnets kommende klasse, hvor de kan lære hinanden at kende og fortælle mere om barnet.

Klasseskift og justering i opstartsperioden

Eventuelle ændringer i opstartsperioden sker med forældreinddragelse og gennem dialog. Skolens ledelse har ansvaret for at træffe beslutning om, hvilken klasse de enkelte elever hører til.

Senere klasseskift

Som udgangspunkt følger elever deres klasse i hele skoleforløbet. Klasseskift er dog muligt senere i skoleforløbet. Det kan ske pga. trivsel eller andre faglige, sociale og pædagogiske årsager. Det sker med forældreinddragelse og gennem dialog.

Der skal altid tages hensyn til det enkelte barn og fællesskabet ved et klasseskift, og der skal være arbejdet med trivsel og læring i læringsmiljøet for barnet og fællesskabet, inden et klasseskift finder sted.

Personalet inddrages i dialogen. Skolens ledelse har ansvaret for at træffe beslutning om, hvilken klasse de enkelte elever hører til ved klasseskift.

Ændringer senere i skoleforløbet

Opdeling ved stigende elevtal

Hvis elevtallet vokser på en årgang, kan det være nødvendigt at oprette en ekstra klasse og opdele eleverne. Der må normalt ikke være mere en 28 elever i en klasse, og 26 elever i de yngste klasser.

Reglerne er beskrevet i afsnittet om lovgivning og rammer. Opdeling sker til efterfølgende skoleår, når elevtallet overstiger maksimum for en årgang og forventes at forblive uændret. Der kan søges dispensation.

Sammenlægning ved faldende elevtal

Det kan blive nødvendigt at sammenlægge klasser på en årgang pga. faldende elevtal. Der er ikke en bestemt nedre grænse for en given klasse eller årgang.

Mindre klasser bliver oftest opfattet positivt, da det forbindes med mere tid til den enkelte elev. Til gengæld kan dynamikken forsvinde fra undervisningen i små klasser. Klassens størrelse har betydning for antal mulige arbejdsrelationer og venskaber. Det kan være svært at finde gode venner og en plads i fællesskabet, hvis der kun er få andre drenge eller piger i klassen.

Skolen får økonomi hvert år på baggrund af det samlede elevtal, og mindre klasser belaster skolens økonomi mere end større klasser. Små klasser giver færre ressourcer til indsatser som to voksne i timerne, ekstra faglig hjælp, lejrskoler, trivselsarbejde mv.

Andre klasseændringer

Det kan af pædagogiske, sociale eller andre årsager blive nødvendigt at foretage klasseændringer, også når det samlede elevtal ikke betyder en sammenlægning eller udvidelse. Også i disse tilfælde er det overordnede mål at skabe velfungerende, alsidige og ligeværdige klasser, som giver det bedste fundament for elevernes trivsel og læring.

Fokus på fællesskabet

Skolebestyrelsen, ledelsen og personalet har ansvar for alle klasser. Udfordringer i én klasse kan kalde på en fælles løsning, som får betydning for andre klasser.

Forud for beslutninger om klasseændringer senere i skoleforløbet skal der i klassen eller på årgangen være arbejdet med forskellige tiltag. Eksempler på indsatserne beskrives i afsnittet Handleplan ved ændringer.

Hvordan sammensættes nye klasser?

Ved opdeling, sammenlægning eller ændring af klasser benyttes grundlaget for klassedannelse. Målet er ligesom i starten af skoleforløbet at sammensætte og arbejde for velfungerende og bæredygtige klasser. Trivsel skal være høj og læringsmiljøet skal understøtte, at alle elever bliver så dygtige, som de kan.

Model og proces for sammenlægning

Der kan anvendes forskellige modeller fx alle elever på årgangen kan blandes og placeres i nye klasser med udgangspunkt i grundlaget for klassedannelse. Elever fra en meget lille klasse kan også fordeles til eksisterende klasser. Andre modeller kan anvendes.

Hvilke klasser på årgangen der opdeles eller sammenlægges, vurderes af konkret fra sag til sag. Mindre indgribende løsninger skal balanceres mod mere vidtgående løsninger, som kan give de bedste betingelser for bæredygtige klasser i fremtiden. Størst muligt hensyn til sårbare elever tages i beslutninger om proces og fordeling af elever i nye fællesskaber.

Beslutninger og kommunikation

Skolens ledelse følger med i trivsel og elevtal, og holder skolebestyrelsen orienteret om status for pædagogiske indsatser og overvejelser om sammenlægning eller opdeling. Ved ændringer senere i forløbet:

- Ledelsen har ansvaret for at træffe beslutninger om opdeling, sammenlægning og andre klasseændringer efter drøftelse i skolebestyrelsen.
- Personalet, som arbejder med klasserne og kender eleverne, inddrages i beslutninger om model og proces for ændringer.
- Ledelsen har ansvaret for kommunikation omkring beslutninger og processer til forældre og personalet.
- Forældre og kontaktførelser kan have vigtige perspektiver i forhold til proces og kommunikation, når beslutninger om ændringer træffes. De orienteres og inddrages gennem fx breve, møder og samtaler.
- Elever orienteres af klassens personale, så de kender til processer og kan stille spørgsmål.
- Elevernes perspektiver og forslag inddrages i processen og arbejdet med de nye fællesskaber.

Handleplan ved ændringer

Trivselsarbejde inden ny klassedannelse

Skolens målsætning er, at Nivå Skole er det naturlige førstevalg, og at så mange elever som muligt bliver på skolen i hele skoleforløbet. Et stabilt elevtal er et tegn på trivsel og succes. Alligevel kan der være mange årsager til, at elever forlader skolen og elevtallet falder i en bestemt klasse. Det arbejder skolen for at undgå.

Sammenlægning og ny klassedannelse senere i skoleforløbet opleves som et stort indgreb for mange. Der er derfor altid arbejdet med trivsel og læringsmiljøet for individer og fællesskabet inden sammenlægning eller andre ændringer:

- Eleverne inddrages og der arbejdes med klassens læringsmiljø, kultur, regler og aftaler.
- Co-teaching bruges til at understøtte trivsel og læringsmiljøet for individer og fællesskabet.
- Forældre og kontaktpædagoger kan have vigtige perspektiver omkring klassens fællesskab og trivsel. Forældre inddrages og bruges aktivt.
- Personalet og ledelsen følger op omkring årsager til fraflytning gennem exit-interviews med forældre.
- Personalet og ledelsen arbejder med målrettede indsatser, når trivsel er under pres, eller der ses et faldende elevtal i en klasse.
- Lærere og teamet modtager sparring omkring egen praksis, læringsmiljøet og indsatser på skolens Pædagogisk Forum.
- Skolens vejledere, ressourcepædagoger og -lærere inddrages.
- PPR og praksisvejleder inddrages i forhold til enkelte børn og læringsmiljøet.
- Indsatserne for enkelte børn og fællesskabet vælges i forhold til situationen.

Ledelsen arbejder systematisk og strategisk med opfølgning omkring trivsel og elevtal, og holder skolebestyrelsen orienteret.

Handleplan efter ændringer

Planen for perioden efter ændringer er lige så vigtig som processen inden klassedannelse. Handleplanen har betydning for elevernes trivsel og forældrenes tilfredshed. Ændringer i classesammensætning har også betydning for personalets arbejdsopgaver og arbejdsmiljø.

Ledelsen har ansvaret for at koordinere handleplanen for perioden efter ændringer. Personalet inddrages i planlægning og udførelse af handleplanen. Forældre og elever orienteres og inddrages. Handleplanen og indsatser drøftes i skolebestyrelsen.

- Fortsat pædagogiske indsatser for fællesskabet og individer – ny klassedannelse løser ikke alle udfordringer.

- Ekstra ressourcer i en periode fx de lærertimer, som er sparet ved sammenlægning, bliver på årgangen.
- Elever og forældre hjælpes til selv at planlægge aktiviteter og arrangementer.
- Ekstra ressourcer til fx aktiviteter, ture, arrangementer, som kan støtte op om trivsel og nye fællesskaber.
- Kontaktpædagoger inddrages – nye kontaktpædagoger vælges for nye klasser.
- Forældremøder holdes og klassens aftaler drøftes – det kan være alt fra legegrupper, fødselsdage, klassekassen til fester og alkohol afhængig af alder.
- Ledelsen har åben dialog med personalet omkring betydning for trivsel, arbejdsopgaver og fagfordeling.
- TRIO og MED orienteres og følger op med personalet inden og efter sammenlægninger.

Evaluering ved ændringer

Der vil ofte være bekymringer eller modstand ved en opdeling eller sammenlægning, da det opleves som en stor forandring. Erfaring viser, at langt de fleste ændringer går godt og ender med god trivsel og tilfredshed blandt elever og forældre. Der ses ofte en stigning i trivsel for klasser, der har været udfordret inden ændringen.

Dialog og tydelig kommunikation hjælper, ligesom gennemsigtighed omkring årsager og overvejelser bag beslutninger.

Processen evalueres i ledelsen og med personalet for at opsamle værdifulde erfaringer. Personalet og ledelsen følger op på trivsel og læringsmiljøet i perioden efter ændringer. Forældrenes og elevernes perspektiver inddrages. Skolebestyrelsen drøfter evalueringen og følger med i trivsel og tilfredshed.

FREDENSBORG
KOMMUNE

Nivå Skole
Mariehøj 501
2990 Nivå

Telefon 7256 5670
Nivaaskole@fredensborg.dk
fredensborg.dk